دریچه

حمایت جلیلی از تیم هسته‌ای

● **شرق:** هشت‌ماه گذشت تا سعید جلیلی اولین جمله خود در حمایت از تیم مذاکره‌کننده هسته‌ای را به زبان بیاورد. «همه باید به تیم مذاکره‌کننده کنونی کمک کنند تا این هدف محقق شود.»مسوول پرونده هسته‌ای ایران در دولت محمود احمدی‌نژاد که در جمع دانشجویان دانشگاه شیراز صحبت می‌کرد در پاسخ به پرسش دانشجویی درباره توافق ژنو گفت: «نظرات من در ارتباط با موضوع هسته‌ای در مناظره‌های انتخابات یازدهمین دوره ریاست‌جمهوری بیان شد و دوستان نظر دیگری دارند، آنها اکنون منتخب مردم هستند و باید ببینیم که چگونه بحث را دنبال می‌کنند و آنچه مهم است گرفتن حقوق ملت است.» سعید جلیلی که در دولت قبل، رهبری مذاکرات با گروه «۱+۵» را برعهده داشت، در ماه‌های گذشته در مورد مذاکرات هسته‌ای که اکنون به رهبری محمدجواد ظریف برگزار می‌شود، موضع‌گیری نکرده بود. حالا سعید جلیلی در مورد مذاکرات هسته‌ای تاکید کرده که «باید اجازه داد، تیم مذاکره‌کننده هسته‌ای در چارچوب اصل نرمش قهرمانانه برنامه‌های خویش را به پیش ببرند و همه در مسیر گرفتن حق ملت به آنها کمک کنند. بحث هسته‌ای فراتر از این است که در مباحث تنگ سیاسی، جناحی و سلیقه‌ای قرار بگیرد، موضوعی ملی است و تحولات آن باید با نگاه صحیح دنبال شود.» این موضع‌گیری جلیلی به مواضع محمدجواد ظریف نزدیک است البته او عرصه سیاست خارجی را عرصه منافع ملی می‌داند.

ادامه از صفحه اول

راز دوم خرداد

گفتمانی که نیاز آن روز تاریخ ایران بود و اینک نیز با تمامی فراز و نشیب‌ها، در زمره راهکارهای برگزیده مردم برای رسیدن به وضعیت مطلوب است. در واقع، برخلاف اغلب انتخابات دیگر که با آمدن رییس‌جمهور جدید، ظهور و با رفتنش، افول می‌کند، حماسه دوم خرداد، پس از وداع خاتمی با قوه‌مجریه، از رونق نیفتاد و به‌دلیل پایگاه مردمی نیرومندی که داشت همچنان تاثیرگذار و بحث‌برانگیز است. مردم موتور محرک گفتمان اصلاحات هستند و تا زمانی که باور آنان به این راهکار پابرجا بماند؛ دوم خرداد هم با مراسم و بی‌مراسم بزرگداشت، مورد اقبال خواهد بود.

پرونده ۹صفحه‌ای «نیویورکر» درباره وزیر خارجه ایران

ظریف: سیاست هسته‌ای خاتمی شفاف‌سازی و تعامل بود

THE NEW YORKER

ترجمه: محمد حاجی‌محمدی

مجله «نیویورکر» در تازه‌ترین شماره خود ۹ صفحه را به محمدجواد ظریف وزیر امورخارجه ایران اختصاص داده است. «روبین رایت» خبرنگار باسابقه «نیویورکر»، «نیویورک تایمز» و چندین روزنامه معتبر دیگر، مطلب خود را بر اساس چهار گفت‌وگوی متفاوت در تهران و نیویورک از سپتامبر سال گذشته به چاپ‌رسانده است. رایت در مقدمه خود می‌نویسد که اولین‌بار ظریف را وقتی تنها عضوی کوچک در نمایندگی ایران در سازمان‌ملل بود، در سال ۱۹۸۰ ملاقات کردم. ظریف اکنون سیاستمداری محوری در مذاکرات هسته‌ای ایران با شش‌قدرت جهانی است. شاید همین آشنایی دیرینه باشد که «رایت» را مجاب کرده است تا مهم‌ترین و اصلی‌ترین و مناقشه‌برانگیزترین سوالات ممکن را از ظریف بپرسد.

توافق هسته‌ای بدون شک می‌تواند در آینده سیاسی ایران تاثیر بگذارد. ظریف می‌گوید: «اگر ما بتوانیم آن را محقق کنیم و به مردم نشان دهیم که غرب آماده توافق با ایران بر اساس احترام متقابل و منافع مشترک و گام‌های مساوی است، توافق نهایی، تقریبا بر تمامی جنبه‌های سیاست خارجی ایران و همچنین برخی از جنبه‌های سیاست داخلی تاثیر خواهد داشت».با وجود همه این پیچیدگی‌های موجود بر سر راه دستیابی به توافق نهایی، ظریف به صورت قابل‌ملاحظه‌ای با خوشبینی نسبت به نیل به این توافق می‌نگرد. او می‌گوید: «دستیابی به توافق سهل و ممتنع است، سهل است چراکه در ظاهر نسبت به هدف، دیدگاه مشترکی داریم. ما سلاح هسته‌ای نمی‌خواهیم و آنها می‌گویند که هدفشان اطمینان از این مساله است که ایران به دنبال سلاح هسته‌ای نیست. بنابراین، اگر هدف این است، از نظر من این امر قبلا به دست آمده است. تنها لازم است مکانیسم مورد نیاز برای این توافق را پیدا کنیم.»ظریف ادامه می‌دهد: «اما جزییات ممکن است سخت باشد، بیشتر به‌خاطر اینکه آنهایی که منافع شخصی‌شان در کشمکش و بی‌اعتمادی بیشتر است، به سختی در حال سنگ‌اندازی هستند. آنها با تمام وجود تلاش خواهند کرد تا از توافق جلوگیری کنند.» خبرنگار «نیویورکر» معتقد است منظور او احتمالا مخالفان توافق در آمریکا و اسراییل و همچنین ایران است. ظریف می‌افزاید: «آنها الان زمان دارند تا خودشان را جمع‌وجور کنند و با تاکتیک جدید مناسبی جلو بیایند... من هنوز معتقدم آنها شکست خواهند خورد. اما آنها قصد دارند زندگی را برای آنهایی که می‌خواهند کار مثبتی انجام دهند سخت‌تر کنند.»

برای ایران، موضوع اصلی در مذاکره با قدرت‌های جهانی اصل «احترام» است. «احترام به حقوق ایران» اصطلاح مطلوب ظریف برای حق غنی‌سازی اورانیوم است. تهران معتقد است که غنی‌سازی، برای تولید انرژی‌های جایگزین (نفت) ضروری است. چراکه در عرض یک نسل به‌خاطر افزایش مصرف داخلی تولیدات نفتی، ایران دیگر نمی‌تواند نفت صادر کند. ایران همچنین خواستار بازگشت به جایگاه تاریخی خود در تولید دانش است. ظریف می‌گوید: «مذاکرات هسته‌ای درباره قابلیت‌های هسته‌ای نیست، درباره عزت و کرامت ایران است. اگر طرف مقابل از اهمیت عزت و کرامت برای مردم ایران آگاه بود آنگاه می‌توانست ما را درک کند. اگر [غربی‌ها] این حقیقت را درک می‌کردند که حتی ایرانیانی که چه‌بسا هیچ وقت تاسیسات نطنز، فردو و اراک را ندیده‌اند معتقدند که کرامت مردم ایران و همچنین فناوری و پیشرفت ایران فروشی نیست آنگاه می‌توانستند به فهم مشترکی با ما برسند.»

«نیویورکر» می‌افزاید پرونده هسته‌ای ایران به‌صورت تکنیکی در حوزه اختیارات شورای امنیت ملی است که به رهبر عالی ایران مشاوره می‌دهد. اما کمیته کوچک‌تری وجود دارد- شامل رییس‌جمهوری جدید حسن روحانی- که برای مدت معینی روی مذاکرات هسته‌ای کار خواهد کرد. ظریف می‌گوید «این موضوعی بسیار بسیار جدی است و دارای مفاهیم و تعابیر مهمی است. به همین خاطر تصمیم بسیار سختی است. بی‌اعتمادی زیادی نسبت به غرب وجود دارد و امیدوارم هر قدمی که برداشته می‌شود با احتیاط و ملاحظه زیاد باشد.»«روبین رایت» می‌نویسد: وقتی در ماه مارس در تهران بودم، از ظریف پرسیدم که چه مقدار از توافق هسته‌ای به او بستگی دارد. او گفت «من نمی‌دانم» اما یکی از مشاورانی که در آن نزدیکی نشسته بود به سرعت گفت «۹۰درصد، نتیجه ۹۰درصد به او بستگی دارد.» اما ظریف گفت «امیدوارم این حقیقت نداشته باشد.»

تفاوت ۲ رییس‌جمهوری

رییس‌جمهوری حسن روحانی تغییرات قابل توجهی را نسبت به محمود احمدی‌نژاد در فضای سیاسی- به‌ویژه در سیاست خارجی- انجام داده است. ظریف درباره سیاست خارجی روحانی می‌گوید: «ما چشم‌اندازهای متفاوتی نسبت به جهان داریم. ما جهان را ضرورتا سیاه و سفید نمی‌بینیم. ما معتقدیم که امکان ارتباط و تعامل وجود دارد. ما معتقدیم برای اینکه با کسی حرف بزنید، ارتباط داشته باشید یا به درک مشترک برسید، نیاز نیست که حتما با او موافق باشید.»اما او می‌افزاید: «در آخر، ما حقیقتا بیشتر به خودمان مطمئن هستیم. ما معتقدیم که می‌توانیم مذاکره کنیم و به هدفمان برسیم، چرا که ما توانایی بیان نظراتمان به صورت منطقی داریم و می‌توانیم طرف مقابل را متقاعد کنیم که با ما به توافق برسد.»با این وجود هیچ مانعی وجود ندارد که بازگشت تهران به موقعیت تند قبلی را غیرممکن کند. ظریف در این مورد می‌گوید «رای‌دهندگان می‌توانند ما را به خانه بفرستند... من در اوایل ۴۷سالگی – زمانی که احمدی‌نژاد او را از وزارت امورخارجه بیرون کرد- بازنشسته شدم. بنابراین من می‌توانم دوباره بازنشسته شوم چرا که فکر می‌کنم مردم اساسا در انتخاب‌کردن بر حق هستند.»ظریف توضیح می‌دهد که به قدرت‌رسیدن احمدی‌نژاد در سال ۲۰۰۵ نتیجه شکست غرب در پاسخ به گام‌های مثبت دیپلماتیکی بود که در دوران اصلاحات برداشته شد. ظریف می‌گوید: «در دوره خاتمی ایران سیاست شفاف‌سازی و تعامل را در پیش گرفته بود. اما واکنش غرب بر اساس توهم بود. متاسفانه گروهی در کاخ سفید نشسته‌اند که دانش فوق‌العاده محدودی از روابط جهان دارند. واکنش آنها به این صداقت، غرور واهی و توهم‌آمیز بود. مردم ایران کرامت خود را در معرض خطر می‌دیدند و معتقد بودند که شفافیت دولت با زیاده‌خواهی و دشمنی بیش از حد مواجه شده است. از این رو آنها کسی را انتخاب کردند که در نقطه مخالف این رویکرد قرار داشت.»

واکنش به تحقیر

بنا به گفته ظریف، ایرانیان احساس ناخوشایندی دارند: «هر اظهار نظری که از واشنگتن بیرون می‌آید غیرمحترمانه است و تلاش می‌کند مردم ایران را تهدید کند یا به آنها فشار بیاورد. این تاثیر بسیار زیادی روی روان مردم ایران وارد می‌کند و آنها بلافاصله عکس‌العمل نشان می‌دهند.» «روبین رایت» می‌نویسد: من در مقابل به نطق‌های ضد آمریکایی- بخصوص آنهایی که در نماز جمعه شنیده‌ام- اشاره کردم. ظریف پاسخ داد: «ما داریم درباره واکنش مردم عادی علیه کاری که ریاست‌جمهوری ایالات متحده انجام داده است حرف می‌زنیم (اشاره به اظهارات اوباما و بوش مبنی بر اینکه گزینه نظامی علیه ایران روی میز است) «مردم ایران نسبت به تهدید و ارعاب حساسیت دارند و نسبت به آن واکنش منفی نشان می‌دهند. آن شعارهایی که شما در نماز جمعه می‌شنوید نشانه خشم مردم ایران است.» او افزود «این مردم همان مردمی هستند که بعد از ۱۱سپتامبر همدردی خود را نسبت به آمریکایی‌ها نشان دادند. حتی آنها برای نشان‌دادن حس همدردی خود، با در دست‌داشتن شمع در خیابان‌ها راهپیمایی کردند. دو هفته متوالی، هیچ شعاری وجود نداشت [در نماز جمعه]. اما چه چیزی تغییر کرد؟ اظهارات دونالد رامسفلد و کاندولیزارایس ایرانیان را تحقیر کرد» به گفته ظریف آمریکایی‌ها باید از ۳۵سال گذشته درس بگیرند که «اگر با احترام با ایرانیان برخورد شود آنها واکنش مثبتی نشان می‌دهند. امتحان کنید. این شما را نخواهد کشت!»خبرنگار «نیویورکر» می‌افزاید: «ظریف به من گفت دو چشم‌انداز وجود دارد، یک چشم‌انداز کشمکش بیشتر، تنش بیشتر و بی‌اعتمادی بیشتر است. اما تنش و بی‌اعتمادی بیشتر به این معنی است که دیگر نمی‌توان به‌راحتی آن را مدیریت کرد و چه بسا خطرناک شود. این گزینه‌ای است که من امیدوارم پیش‌روی ما نباشد.»به او گفتم که ایالات‌متحده و اسراییل هر دو هشدار داده‌اند که اگر دیپلماسی شکست بخورد تنها گزینه نظامی باقی می‌ماند و آیا این به منزله جنگی دیگر در خاورمیانه است؟ ظریف پاسخ داد: «من چندان در مورد جنگ نگران نیستم. «ناامنی»، کلمه‌ای است که من به کار می‌برم. ناامنی و تنش و تقابل. فکر می‌کردم انسان‌های متمدن جنگ را رها کرده‌اند اما متاسفانه بعضی وقت‌ها مردم تصمیم‌های عاقلانه‌ای نمی‌گیرند.» ظریف ادامه داد: «دومین چشم‌انداز، امیدوارکننده است و در آن باوجود تفاوت عقیده، قدرت‌های جهانی می‌توانند با همدیگر بر سر موضوعات جدی و نگرانی‌های مشترک همکاری کنند و تلاش کنند راه‌حلی برای آن بیابند. این مشکلات شامل بی‌ثباتی، افراط‌گرایی و تروریسم در خاورمیانه و افغانستان است. از سویی دیگر در این چشم‌انداز امکانات گسترده‌ای برای همکاری طرفین مهیا می‌شود. مثلا ایران می‌تواند به یک منبع قابل اعتماد برای تامین انرژی اروپا بدل شود.»

گزارش «نیویورکر» اینگونه پایان یافته است: برای دهه‌ها ایران به همراه اسراییل یکی از دو قطب اصلی سیاست خارجی آمریکا در خاورمیانه بود. از ظریف پرسیدم آیا ایالات متحده و ایران منافع مشترکی بعد از ۳۵سال شکاف دیپلماتیک با هم دارند؟ ظریف که به شوخ‌طبعی معروف است پاسخ داد «منافع ملی ایران در منع گسترش سلاح‌های کشتارجمعی است، بنابراین اگر منفعت ایالات‌متحده نیز منع گسترش سلاح‌های کشتارجمعی است، این موضوعی مشترک است. ایران منافع امنیت ملی در آزادی کشتیرانی در خلیج‌فارس دارد. ما منافع امنیت ملی در ثبات منطقه داریم. منافع امنیت ملی ما در جنگ با تروریسم و بی‌ثباتی در افغانستان است. منافع امنیت ملی ما در ثبات و حفظ دولت‌های پایدار در منطقه است. در حال حاضر منافع امنیت ملی ما در خاتمه‌دادن به خونریزی در سوریه است. خلاصه اینکه اگر من آنچه را ظاهرا آمریکا می‌گوید بپذیرم، در این صورت امکان همگرایی و نزدیکی وجود دارد.»

الو شرق ۸۸۶۴۰۲۶۰

sharghline@sharghdaily.ir

پیامک: ۳۰۰۰۴۶۹۹

● توقف کجا بیجاست؟ خودروهای تهران هرجا بخواهند می‌روند، مثلا برخی به پیاده‌رو می‌روند و همانجا پارک می‌کنند و مردم مجبورند از گوشه خیابان بگذرند. بسیاری از همین سواری‌های تهران و خودروها هرگز از خود نمی‌پرسند که توقف بیجا کجاست؟ توقف خودروها با اینکه در حاشیه بزرگراه‌ها ممنوع است، متاسفانه دستگاه‌های اتوبوس شرکت واحد یا کامیون خاور، بیشتر شب‌ها در بزرگراه شهید محلاتی، ایستگاه مخبر شمالی توقف می‌کنند. پس این تابلو توقف ممنوع را برای چی در بزرگراه سرپا نگه‌داشته‌اند؟

احسان گلپایگانی

● داروخانه سیار: متوجه نشدیم نگهداری و فروش دارو در داروخانه است یا کنار خیابان؟ میدان امام خمینی(ره) و خیابان‌های باب همایون و ناصرخسرو به داروخانه‌های سیار بیماران تبدیل و داروهای ماقبل تاریخ را به نرخ یک دقیقه پیش به فروش می‌رسانند. با توجه به حساسیت موضوع، ضرورت دارد نیروی انتظامی و وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی به تخلف دلالان دارو به‌طور جدی رسیدگی و با آنها قانونی برخورد کنند. زیرا این روزها حال برخی بیماران به اندازه‌ای بد است که نگاهی به تاریخ دارو نمی‌کنند. البته اگر تاریخش خودکاری نشده باشد.

ع. فرقانی از تهران

● باوجود گزارشات مختلف، واردکنندگان خودرو در اردیبهشت ۹۳ علاوه بر گرانی اولیه خودرو ناشی از افزایش دودرصد مالیات آن، مجددا قیمت خودرو را به طور رسمی ۱۵ تا ۲۰درصد افزایش دادند و این در حالی است که هیچ سایت یا خبرگزاری‌ای هم آن را گزارش نکرده است که قابل پیگیری باشد. خواستم خواهش کنم در صورت امکان و بر اساس رسالت روزنامه‌نگاری، پیگیر علت افزایش و مجوز آن باشید.

آب‌شناس

● کارمند یکی از بانک‌های دولتی هستم، ۱۷،۱۸ سال سابقه کار دارم، چندین‌بار درخواست جابجایی دادم ولی متاسفانه قبول نمی‌کنند. می‌گویند باید جایگزین داشته باشید ولی افرادی بودند که بدون جایگزین این کار را انجام دادند.

● حدود ۱۰ کیلومتر از جاده تکاب در آذربایجان‌غربی به دیوان‌دره کردستان خاکی است. با توجه به اینکه این موضوع بارها عنوان شده، ولی هیچ‌کس رسیدگی نمی‌کند.

مرادی از تکاب